Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a patra)

14 februarie 2012*

„Ajutoare de stat — Ajutor pentru restructurare notificat de Republica Franceză, acordat unui fabricant de aparate electrocasnice mari — Decizie prin care ajutorul este declarat compatibil cu piața comună în anumite condiții — Erori vădite de apreciere — Linii directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate”

În cauzele conexate T-115/09 și T-116/09,

Electrolux AB, cu sediul în Stockholm (Suedia), reprezentată de F. Wijckmans și de H. Burez, avocați,

reclamantă în cauza T-115/09,

Whirlpool Europe BV, cu sediul în Breda (Țările de Jos), reprezentată inițial de F. Tuytschaever și de B. Bellen și ulterior de H. Burez și de F. Wijckmans, avocați,

reclamantă în cauza T-116/09,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de domnii L. Flynn și C. Giolito, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de

Republica Franceză, reprezentată inițial de domnul G. de Bergues și de doamna A.-L. Vendrolini și ulterior de domnii G. de Bergues și J. Gstalter, în calitate de agenți,

și de

Fagor France SA, cu sediul în Rueil-Malmaison (Franța), reprezentată de J. Derenne și de A. Müller-Rappard, avocați,

intervenientă,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei 2009/485/CE a Comisiei din 21 octombrie 2008 privind ajutorul de stat C 44/07 (ex N 460/07) pe care Franța intenționează să îl pună în aplicare în favoarea societății FagorBrandt (JO 2009, L 160, p. 11),

* Limba de procedură: engleza.

TRIBUNALUL (Camera a patra),

compus din doamnele I. Pelikánová, președinte, K. Jürimäe (raportor) și domnul M. van der Woude, judecători,

grefier: doamna V. Nagy, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 29 iunie 2011,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

1 Reclamanta în cauza T-115/09, Electrolux AB, și reclamanta în cauza T-116/09, Whirlpool Europe BV (denumită în continuare „Whirlpool”), operează, ambele, în sectorul fabricării și al comercializării de aparate electrocasnice mari. Electrolux și Whirlpool (denumite în continuare, împreună, „reclamantele”) sunt concurente ale Fagor France SA (denumită în continuare „FagorBrandt”).

2 La 21 octombrie 2008, Comisia Comunităților Europene a adoptat Decizia 2009/485/CE privind ajutorul de stat C 44/07 (ex N 460/07) pe care Franța intenționa să îl pună în aplicare în favoarea societății FagorBrandt (JO 2009, L 160, p. 11, denumită în continuare „decizia atacată”).

3 Decizia atacată este împărțită în șapte părți. În prima parte, intitulată „Procedură”, Comisia amintește, mai întâi, că, la 6 august 2007, Republica Franceză a notificat Comisiei un ajutor în favoarea FagorBrandt (denumit în continuare „ajutorul în cauză”). În continuare, Comisia arată că, la 10 octombrie 2007, a informat Republica Franceză că va iniția procedura prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE. Decizia Comisiei de a iniția procedura (denumită în continuare „decizia de inițiere a procedurii”) a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* (JO 2007, C 275, p. 18), părțile interesate fiind invitate să își prezinte observațiile cu privire la ajutorul în cauză. Pe lângă observațiile FagorBrandt, Comisia ar fi primit observațiile formulate de doi dintre concurenții acesteia, unul fiind Electrolux, iar celălalt fiind o întreprindere care a dorit să își păstreze anonimatul (denumită în continuare „a doua reclamantă”) [considerentele (1)-(5) ale deciziei atacate].

4 În a doua parte a deciziei atacate, intitulată „Descriere”, Comisia constată, printre altele, că ajutorul în cauză este un ajutor pentru restructurare în valoare de 31 de milioane de euro, care va fi acordat de Ministerul Economiei, Finanțelor și Ocupării Profesionale francez. Aceasta arată de asemenea, pe de o parte, că FagorBrandt aparține indirect unei cooperative de drept spaniol, Fagor Electrodomésticos S. Coop. (denumită în continuare „Fagor”), care, la rândul său, face parte din grupul de cooperative Mondragón Corporación Cooperativa. Potrivit Comisiei, FagorBrandt a realizat o cifră de afaceri de 903 milioane de euro în 2007 și este prezentă în cele trei mari familii de produse din sectorul aparatelor electrocasnice mari, și anume spălat, răcit și gătit [considerentele (6)-(9) ale deciziei atacate].

5 În partea a treia a deciziei atacate, intitulată „Motive care au condus la inițierea procedurii”, Comisia enumeră cele cinci motive care au condus-o la adoptarea deciziei de inițiere a procedurii. În primul rând, aceasta a considerat că putea exista un risc de eludare a interzicerii ajutorului pentru restructurare acordat întreprinderilor nou-create, prevăzută la alineatul (12) din Liniile directoare comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (JO 2004, C 244, p. 2, denumite în continuare „liniile directoare”), ținând cont de faptul că FagorBrandt fusese înființată în ianuarie 2002. În al doilea rând, ar fi existat un risc de eludare a obligației de

rambursare a ajutorului acordat FagorBrandt în cadrul regimului de scutire fiscală a profitului societăților, de care aceasta ar fi beneficiat în temeiul articolului 44 septies din Codul fiscal general francez (code général des impôts) (denumit în continuare „ajutorul acordat în baza articolului 44 septies”) și a cărui recuperare ar fi fost dispusă de Comisie prin Decizia 2004/343/CE din 16 decembrie 2003 privind schema de ajutor pusă în aplicare de Franța referitor la preluarea întreprinderilor aflate în dificultate (JO 2004, L 108, p. 38). În al treilea rând, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la viabilitatea pe termen lung a FagorBrandt. În această privință, pe de o parte, ea ar fi dorit să obțină precizări cu privire la previziunile de creștere cu 20 % a cifrei de afaceri a FagorBrandt în 2007 în raport cu 2006. Pe de altă parte, Comisia ar fi solicitat FagorBrandt să explice în ce mod urma să ramburseze ajutorul incompatibil pe care l-a primit filiala sa italiană, FagorBrandt Italia (denumit în continuare „ajutorul incompatibil italian”). În al patrulea rând, Comisia ar fi avut de asemenea îndoieli în privința caracterului suficient al măsurilor compensatorii angajate în cadrul planului de restructurare. În al cincilea rând, Comisia ar fi avut rezerve că contribuția proprie a FagorBrandt putea să îndeplinească condițiile prevăzute la alineatele (43) și (44) din liniile directoare. Pe de o parte, ea precizează în această privință că autoritățile franceze nu au inclus rambursarea ajutorului acordat în baza articolului 44 septies în costurile de restructurare. Pe de altă parte, autoritățile franceze nu ar fi explicat proveniența anumitor sume considerate drept contribuție proprie a FagorBrandt [considerentele (11)-(16) ale deciziei atacate].

6 În părțile a patra și a cincea din decizia atacată, intitulate „Observațiile părților interesate” și, respectiv, „Observațiile Franței”, pe de o parte, Comisia enunță motivele pentru care Electrolux și a doua reclamantă consideră că, în speță, nu sunt îndeplinite condițiile stabilite în liniile directoare, în special în măsura în care ajutorul în cauză ar denatura concurența, nu ar fi limitat la minimum și ar urmări eludarea obligației de rambursare a ajutoarelor anterioare declarate de Comisie ilegale. Pe de altă parte, Comisia arată că Republica Franceză și FagorBrandt au susținut că aceasta îndeplinea toate condițiile stabilite în liniile directoare pentru a beneficia de ajutorul în cauză [considerentele (17)-(33) ale deciziei atacate].

7 În partea a șasea a deciziei atacate, intitulată „Evaluarea ajutorului”, în primul rând, Comisia constată că niciuna dintre părți nu a contestat că ajutorul în cauză constituia un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE [considerentul (34) al deciziei atacate].

8 În al doilea rând, Comisia apreciază că ajutorul în cauză nu poate fi apreciat decât în raport cu liniile directoare, ceea ce nu ar fi contestat nici Republica Franceză, nici părțile interesate în procedura administrativă [considerentele (35) și (36) ale deciziei atacate].

9 În al treilea rând, Comisia examinează eligibilitatea FagorBrandt pentru ajutoarele pentru restructurare în raport cu dispozițiile liniilor directoare. În acest cadru, consideră că FagorBrandt îndeplinește condițiile prevăzute la alineatele (11) și (13) din liniile directoare, din moment ce dificultățile sale financiare se agravaseră prea mult pentru a fi finanțate de Fagor. Pe de altă parte, ar rezulta din analiza financiară a FagorBrandt, care a fost înființată în ianuarie 2002, că nu putea fi considerată ca aflată în dificultate în primii trei ani de existență [considerentele (37)-(43) ale deciziei atacate].

10 În al patrulea rând, pe de o parte, Comisia arată că dificultățile financiare ale FagorBrandt nu provin, în principal, din rambursarea ajutorului acordat în baza articolului 44 septies și, prin urmare, că această întreprindere este eligibilă pentru a primi ajutoare pentru restructurare. Pe de altă parte, observă că, în conformitate cu Hotărârea Curții din 15 mai 1997, TWD/Comisia (C-355/95 P, Rec., p. I-2549, denumită în continuare „Hotărârea Deggendorf”, punctele 25 și 26), nimic nu se opune ca această acordare a ajutorului în cauză să fie suspendată până la recuperarea ajutorului acordat în baza articolului 44 septies [considerentele (44)-(50) ale deciziei atacate].

11 În al cincilea rând, Comisia examinează planul de restructurare și concluzionează că acesta permite restabilirea viabilității întreprinderii pe termen lung. În acest cadru, pe de o parte, Comisia arată în special că cifra de afaceri a FagorBrandt a crescut în 2007 cu 16 %, iar nu cu 20 %, cum estima aceasta

în planul de restructurare. Pe de altă parte, Comisia arată, în privința faptului că planul de restructurare nu indica în ce mod FagorBrandt urma să facă față rambursării ajutorului incompatibil italian, că autoritățile franceze au explicat că recuperarea acestui ajutor nu va influența situația financiară a grupului, arătând, în esență, că rambursarea acestui ajutor trebuia, după toate probabilitățile, să nu depășească suma de un milion de euro. În această privință, Comisia, înlăturând argumentele invocate de a doua reclamantă în cadrul procedurii administrative, consideră că măsurile compensatorii adiționale propuse de Republica Franceză după adoptarea deciziei de inițiere a procedurii nu vor împiedica restabilirea viabilității FagorBrandt, chiar dacă măsurile menționate o vor slăbi [considerentele (51)-(71) ale deciziei atacate].

12 În al șaselea rând, Comisia arată, în esență, că, deși ajutorul în cauză determină o denaturare a concurenței, diferiți factori îi limitează consecințele negative. Mai întâi, FagorBrandt nu ar avea decât, cel mult, o cotă de piață de 5 % în Europa. Cotele de piață combinate ale Fagor și FagorBrandt ar fi de cel mult 8 % în Europa. În plus, patru dintre concurenții săi ar avea cote de 10 % sau mai mult. Mai apoi, ajutorul în cauză ar reprezenta mai puțin de 4 % din cifra de afaceri europeană a FagorBrandt. În plus, ținând cont de faptul că ajutorul în cauză ar avea efecte defavorabile asupra condițiilor schimburilor comerciale dintre statele membre, ar fi fost necesare măsuri compensatorii reale neneglijabile, dar de dimensiuni limitate. În această privință, Comisia consideră că măsurile de închidere a fabricilor situate în două situri în Franța nu pot fi considerate măsuri compensatorii. În schimb, vânzarea în martie 2004 a filialei Brandt Components a FagorBrandt poate fi considerată, potrivit Comisiei, o măsură compensatorie. Totuși, întrucât numai această măsură ar trebui considerată insuficientă, Comisia arată că trebuie să se examineze măsurile compensatorii adiționale propuse de autoritățile franceze. Aceasta consideră că măsura constând în stoparea, pe o perioadă de cinci ani, a comercializării aparatelor pentru răcit și pentru gătit, precum și a mașinilor de spălat vase marca Vedette trebuie privilegiată în raport cu cea constând în vânzarea acestei mărci. În această privință, Comisia concluzionează că încetarea comercializării timp de cinci ani a produselor menționate și vânzarea filialei Brandt Components permit evitarea denaturării excesive a concurenței în sensul alineatelor (38)-(40) din liniile directoare [considerentele (72)-(95) ale deciziei atacate].

13 În al șaptelea rând, în ceea ce privește obligația de a limita la minimul strict necesar suma și intensitatea ajutorului potrivit alineatelor (43)-(45) din liniile directoare, Comisia amintește că a exprimat rezerve în această privință în considerentul (44) al deciziei de inițiere a procedurii. Autoritățile franceze ar fi înlăturat aceste rezerve în observațiile formulate ca răspuns la decizia de inițiere a procedurii. Pe de o parte, contribuția proprie a beneficiarului ajutorului în cauză ar consta în împrumuturi bancare obținute pe piață, cu o valoare între 30 și 35 de milioane de euro și garantate cu stocuri de produse finite. Pe de altă parte, rambursarea ajutorului acordat în baza articolului 44 septies, care s-ar ridica la o valoare cuprinsă între 25 și 30 de milioane de euro, inclusiv dobânzile, ar fi fost contabilizată în planul de restructurare. Chiar dacă rambursarea ajutorului și a dobânzii ar fi inclusă drept cost de restructurare, aceasta nu ar avea ca efect scăderea contribuției proprii a beneficiarului sub pragul de 50 % impus de alineatul (44) din liniile directoare. De asemenea, Comisia apreciază că, după acordarea ajutorului în cauză și la finalul restructurării, grupul ar continua să aibă încă datorii importante [considerentele (96)-(104) ale deciziei atacate].

14 În partea a șaptea a deciziei atacate, intitulată „Concluzii”, Comisia consideră că ajutorul în cauză poate fi declarat compatibil cu piața comună în anumite condiții.

15 Dispozitivul deciziei atacate are următorul cuprins:

„Articolul 1

Ajutorul pe care Franța intenționează să îl pună în aplicare în favoarea societății FagorBrandt în valoare de 31 milioane de euro este compatibil cu piața comună, în condițiile prevăzute la articolul 2.

Articolul 2

(1) Autoritățile franceze sunt obligate să suspende plata ajutorului menționat la articolul 1 din prezenta decizie către întreprinderea FagorBrandt, până la recuperarea efectivă de la FagorBrandt a ajutorului incompatibil la care se face referire în Decizia 2004/343/CE.

(2) Planul de restructurare a societății FagorBrandt, astfel cum a fost comunicat Comisiei de Franța la 6 august 200[7], va fi executat integral.

(3) FagorBrandt va sista comercializarea aparatelor de răcit, gătit și spălat vase marca Vedette pentru o perioadă de cinci ani care trebuie să înceapă cel târziu la șapte luni de la data notificării prezentei decizii.

(4) Pentru a asigura respectarea condițiilor prevăzute la alineatele (1)-(3) ale prezentului articol, Franța informează Comisia, prin rapoartele anuale, cu privire la evoluția restructurării societății FagorBrandt, recuperarea ajutorului incompatibil menționat la alineatul (1), plata ajutorului compatibil și punerea în aplicare a măsurilor compensatorii.

Articolul 3

Franța informează Comisia, în termen de două luni de la data notificării prezentei decizii, cu privire la măsurile adoptate pentru a se conforma.

Articolul 4

Prezenta decizie este adresată Republicii Franceze.”

Procedura și concluziile părților

16 Prin cererile introductive depuse la grefa Tribunalului la 24 martie 2009, reclamantele au introdus acțiunile în anulare împotriva deciziei atacate, în cauzele T-115/09 și, respectiv, T-116/09.

17 Prin scrisorile depuse la grefa Tribunalului la 30 iunie 2009, reclamantele au solicitat să se dispună ca, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, Comisia să depună nouă documente sau categorii de documente la care face referire în memoriile în apărare în cauzele T-115/09 și T-116/09.

18 Prin scrisorile depuse la grefa Tribunalului la 9 iulie 2009, Republica Franceză și FagorBrandt au formulat cereri de intervenție în susținerea Comisiei în cauzele T-115/09 și T-116/09.

19 Prin scrisorile depuse la grefa Tribunalului la 27 iulie 2009, Comisia a formulat observații cu privire la cererile reclamantelor de depunere de documente, menționate la punctul 17 de mai sus, opunându-se acestor cereri.

20 Prin scrisorile depuse la grefa Tribunalului la 24 august 2009, Electrolux, în observațiile sale privind cererile de intervenție menționate la punctul 18 de mai sus, a solicitat Tribunalului tratament confidențial față de FagorBrandt și de Republica Franceză pentru anumite informații exprimate în cifre care figurează în anexa 15 la cererea sa introductivă, în măsura în care ar fi vorba, în esență, de informații care nu au caracter public și care prezintă pentru ea un interes strategic.

21 Prin ordonanțele din 22 septembrie 2009, președintele Camerei a doua a Tribunalului a admis cererile de intervenție depuse de Republica Franceză și de FagorBrandt în cauzele T-115/09 și T-116/09. În ordonanțele menționate s-a statuat că, întrucât aceste cereri au fost prezentate după expirarea

termenului de șase săptămâni prevăzut la articolul 115 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, drepturile Republicii Franceze și ale FagorBrandt sunt cele prevăzute la articolul 116 alineatul (6) din acest regulament.

22 Prin scrisorile depuse la grefa Tribunalului la 30 septembrie 2009, FagorBrandt a solicitat Tribunalului accesul la dosarele din cauzele T-115/09 și T-116/09 și obținerea de copii sau de extrase din documentele care figurează în acestea, sub rezerva tratamentului confidențial care ar fi rezervat unora dintre ele.

23 Prin decizia din 7 octombrie 2009, președintele Camerei a doua a Tribunalului a decis să nu admită cererile menționate la punctul 22 de mai sus, în conformitate cu articolul 116 alineatul (6) din Regulamentul de procedură.

24 Prin scrisorile depuse la grefa Tribunalului la 1 iunie 2010, reclamantele au comunicat un element de fapt nou constând într-un comunicat de presă al Comisiei din 5 mai 2010, în care aceasta arăta, printre altele, că nu a primit „elemente de probă suficiente” care să îi permită să concluzioneze că FagorBrandt a rambursat la acea dată ajutorul acordat în baza articolului 44 septies. Comisia a formulat observații cu privire la aceste scrisori la 22 iunie 2010.

25 Întrucât compunerea camerelor Tribunalului a fost modificată, judecătorul raportor a fost repartizat la Camera a patra, căreia, în consecință, i-a fost atribuită prezenta cauză.

26 Prin Ordonanța președintelui Camerei a patra din 5 mai 2011, după ascultarea părților, pe de o parte, cauzele T-115/09 și T-116/09 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii orale și în vederea pronunțării hotărârii, conform articolului 50 din Regulamentul de procedură. Pe de altă parte, s-a admis cererea de tratament confidențial al anumitor documente formulată de Electrolux față de Whirlpool.

27 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a patra) a decis deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură, a adresat în scris întrebări părților și a solicitat Comisiei să furnizeze anumite documente. Părțile au răspuns la aceste cereri în termenul prevăzut.

28 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 29 iunie 2011.

29 Reclamantele solicită Tribunalului:

— anularea deciziei atacate;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

30 Comisia, susținută de Republica Franceză și de FagorBrandt, solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunilor ca nefondate;

— obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

31 În susținerea acțiunii, reclamantele invocă două motive.

32 Prin intermediul primului motiv, reclamantele arată, în esență, că, în speță, nu sunt îndeplinite condițiile pentru ca un ajutor pentru restructurare să fie declarat compatibil cu piața comună. Ele împart acest motiv în opt aspecte. În opinia lor, nu sunt respectate, în primul rând, principiul „prima și ultima dată", astfel cum este prevăzut la alineatele (5) și (72)-(77) din liniile directoare, potrivit căruia, în esență, un ajutor pentru restructurare nu poate fi acordat timp de zece ani de la acordarea unui astfel de ajutor; în al doilea rând, condiția potrivit căreia, în conformitate cu alineatul (8) din liniile directoare, un ajutor pentru restructurare nu poate fi folosit pentru menținerea în viață în mod artificial a întreprinderilor într-un sector care cunoaște o supracapacitate structurală; în al treilea rând, condiția prevăzută la alineatul (23) din liniile directoare, potrivit căreia Comisia trebuie să ia în considerare ajutoarele anterioare acordate ilegal și nerecuperate, în cadrul examinării acordării unui ajutor pentru restructurare; în al patrulea rând, condiția prevăzută la alineatul (33) din liniile directoare, potrivit căreia beneficiarul unui ajutor pentru restructurare trebuie să fie o întreprindere aflată în dificultate; în al cincilea rând, condiția formulată la alineatul (12) din liniile directoare, potrivit căreia beneficiarul unui ajutor nu poate fi o întreprindere nou-înființată; în al șaselea rând, condiția potrivit căreia, în temeiul alineatelor (34) și (35) din liniile directoare, planul de restructurare trebuie să permită restabilirea viabilității pe termen lung a beneficiarului ajutorului; în al șaptelea rând, condiția prevăzută la alineatele (38)-(40) din liniile directoare, potrivit căreia măsurile compensatorii trebuie să fie proporționale cu denaturarea concurenței determinată de ajutorul în cauză; în al optulea rând, condiția prevăzută la alineatul (43) din liniile directoare, potrivit căreia un ajutor pentru restructurare trebuie să fie limitat la minimum și trebuie adusă o contribuție reală a grupului din care face parte FagorBrandt.

33 Prin intermediul celui de al doilea motiv, reclamantele susțin, în esență, că, în decizia atacată, Comisia nu și-a îndeplinit obligația de motivare prevăzută la articolul 253 CE în mai multe privințe. Ele împart acest motiv în trei aspecte. În primul rând, în opinia Electrolux, Comisia a omis să trateze problema existenței unei supracapacități structurale pe piață, deși Electrolux o informase în cadrul procedurii administrative despre existența unei astfel de supracapacități. În schimb, potrivit Whirlpool, Comisia ar fi trebuit să indice motivele pentru care nu a considerat necesar să reducă denaturarea concurenței în alte state membre în afară de Franța. În al doilea rând, reclamantele apreciază că Comisia a omis să indice motivele pentru care a considerat că contribuția grupului căruia îi aparținea FagorBrandt era de un nivel satisfăcător întrucât era cea mai ridicată posibil. În al treilea rând, acestea apreciază că în decizia atacată Comisia ar fi trebuit să indice motivele pentru care nu era necesar să aprecieze impactul rambursării ajutorului acordat în baza articolului 44 septies asupra restabilirii viabilității pe termen lung a FagorBrandt.

34 Comisia, susținută de Republica Franceză și de FagorBrandt, se opune acestor două motive.

35 Pe de o parte, Tribunalul consideră oportun să arate că nu se contestă că, astfel cum a apreciat Comisia în considerentul (36) al deciziei atacate, compatibilitatea cu piața comună a unui ajutor pentru restructurare trebuie examinată în raport cu articolul 87 alineatul (3) litera (c) CE. În această privință, Tribunalul va aminti cu titlu introductiv cadrul juridic referitor la puterea de apreciere a Comisiei în materia examinării compatibilității unui ajutor pentru restructurare cu piața comună, precum și competența de control a Tribunalului în această materie. Pe de altă parte, va începe examinarea motivelor invocate de reclamante cu al șaptelea aspect al primului motiv.

Cu privire la cadrul juridic relevant referitor la controlul acordării de ajutoare pentru restructurare

36 În primul rând, în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) CE, ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea nu aduc modificări condițiilor schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun, pot fi considerate compatibile cu piața comună.

37 Potrivit unei jurisprudențe constante, în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) CE, Comisia dispune de o întinsă putere de apreciere, a cărei exercitare presupune evaluări complexe de ordin economic și social care trebuie să fie efectuate într-un context comunitar (Hotărârea Curții din

24 februarie 1987, Deufil/Comisia, 310/85, Rec., p. 901, punctul 18, Hotărârea Curții din 29 aprilie 2004, Italia/Comisia, C-372/97, Rec., p. I-3679, punctul 83, și Hotărârea Tribunalului din 15 iunie 2005, Corsica Ferries France/Comisia, T-349/03, Rec., p. II-2197, punctul 137).

38 În plus, Comisia își poate impune linii directoare pentru exercitarea puterii sale de apreciere prin intermediul adoptării de acte precum liniile directoare privind întreprinderile aflate în dificultate, în măsura în care astfel de acte cuprind norme indicative privind direcția care trebuie urmată de această instituție și în care nu se îndepărtează de normele din tratat (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 30 ianuarie 2002, Keller și Keller Meccanica/Comisia, T-35/99, Rec., p. II-261, punctul 77 și jurisprudența citată).

39 În acest cadru, este important să se arate, în ceea ce privește noțiunea de ajutor pentru restructurare, că rezultă, în esență, din alineatele (16) și (17) din liniile directoare că Comisia consideră că un astfel de ajutor are ca obiect restabilirea viabilității pe termen lung a unei întreprinderi, spre deosebire de un ajutor pentru salvare, care constă într-o asistență temporară și care este destinată punerii în aplicare a unor măsuri imediate.

40 În al doilea rând, potrivit unei jurisprudențe constante, controlul jurisdicțional aplicat exercitării puterii de apreciere de care beneficiază Comisia în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) CE se limitează la verificarea respectării normelor de procedură și de motivare, precum și la controlul exactității materiale a faptelor reținute și al absenței erorilor de drept, a erorilor vădite în aprecierea faptelor sau a abuzului de putere (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 13 februarie 2003, Spania/Comisia, C-409/00, Rec., p. I-1487, punctul 93, și Hotărârea Corsica Ferries France/Comisia, punctul 37 de mai sus, punctul 138 și jurisprudența citată). În schimb, nu este de competența Tribunalului să substituie aprecierea economică a autorului deciziei cu propria apreciere (Hotărârea Tribunalului din 25 iunie 1998, British Airways și alții/Comisia, T-371/94 și T-394/94, Rec., p. II-2405, punctul 79, și Hotărârea Corsica Ferries France/Comisia, punctul 37 de mai sus, punctul 138).

41 Pe de altă parte, Tribunalul trebuie să verifice de asemenea dacă au fost respectate cerințele pe care Comisia și le-a impus în aceste linii directoare (a se vedea în acest sens Hotărârea Keller și Keller Meccanica/Comisia, punctul 38 de mai sus, punctul 77 și jurisprudența citată).

42 În schimb, nu este de competența instanței Uniunii să se substituie Comisiei pentru a efectua în locul acesteia o examinare pe care aceasta nu a realizat-o niciodată și pentru a identifica concluziile la care ar fi ajuns instituția la încheierea sa (Hotărârea Tribunalului din 1 iulie 2008, Deutsche Post/Comisia, T-266/02, Rep., p. II-1233, punctul 95; a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 16 septembrie 2004, Valmont/Comisia, T-274/01, Rec., p. II-3145, punctul 136).

43 Prezentele acțiuni trebuie examinate prin prisma acestor principii.

Cu privire la al șaptelea aspect al primului motiv, întemeiat pe o încălcare a alineatelor (38)-(40) din liniile directoare, referitoare la faptul că măsurile compensatorii adoptate nu sunt proporționale cu denaturarea concurenței determinată de ajutorul în cauză

44 În ceea ce privește adoptarea măsurilor compensatorii în cadrul acordării unui ajutor pentru restructurare, trebuie să se arate că alineatele (38)-(40) din liniile directoare se referă la „prevenirea oricărei denaturări excesive a concurenței”. În temeiul acestor dispoziții și astfel cum amintește Comisia, de asemenea, în înscrisurile sale, în primul rând, trebuie adoptate măsuri compensatorii pentru a limita efectele negative ale acordării unui ajutor pentru restructurare asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale [alineatul (38) din liniile directoare]. În al doilea rând, aceste măsuri trebuie să fie „adecvate”, în sensul că nu trebuie să determine o deteriorare a structurii pieței [alineatul (39) din liniile directoare]. În al treilea rând, acestea trebuie să fie „proporționale” cu efectele denaturării determinate de ajutor. În această privință, mai întâi, ele trebuie să se refere la

piața sau la piețele pe care întreprinderea în cauză va deține o poziție importantă după restructurare. În al doilea rând, deși aceste măsuri pot interveni înainte sau după acordarea ajutorului, ele trebuie, în orice caz, să fie parte integrantă a planului de restructurare. În al treilea rând, ele nu trebuie să constea în simple radieri contabile sau în închideri de activități deficitare din moment ce nu determină o reducere a capacității sau a prezenței pe piață a întreprinderii în cauză [alineatul (40) din liniile directoare].

45 Reclamantele arată că, în temeiul alineatelor (38) și (40) din liniile directoare, măsurile compensatorii trebuie, în esență, pe de o parte, să fie proporționale cu efectele denaturării cauzate de un ajutor pentru restructurare și, pe de altă parte, să se refere la piața sau la piețele pe care întreprinderea va deține o poziție importantă după restructurare. Ele formulează trei critici principale în această privință. Prin intermediul primei critici, ele susțin că măsurile compensatorii adoptate de Comisie sunt insuficiente în raport cu poziția importantă pe care o ocupă FagorBrandt pe piață. Prin intermediul celei de a doua critici, ele arată că vânzarea Brandt Components nu constituie o măsură compensatorie adecvată. Prin intermediul celei de a treia critici, ele susțin că stoparea comercializării de aparate de răcit, de gătit și de spălat vase marca Vedette timp de cinci ani nu este o măsură compensatorie proporțională, având în vedere denaturarea creată de ajutorul în cauză.

46 Comisia se opune fiecăreia dintre aceste trei critici.

47 În speță, trebuie să se constate că, după ce a arătat, în considerentele (80) și (81) ale deciziei atacate, că măsurile de închidere a două fabrici ale FagorBrandt nu reprezintă măsuri compensatorii din moment ce au constat în încetarea unor activități deficitare, Comisia a apreciat, în considerentele (82) și (83) ale deciziei atacate, în privința vânzării Brandt Components, după cum urmează:

„(82) În schimb, în luna martie 2004, societatea a vândut filiala sa Brandt Components (fabrica de la Nevers) grupului austriac ATB la prețul de [2-5] milioane de euro. În acest caz, nu este vorba de o scoatere din contabilitate […] și nici de o încetare a activității. Această măsură nu este exclusă prin dispoziția [prevăzută la alineatul] (40) din orientări […] Activitatea vândută în martie 2004 […] a realizat în 2003 o cifră de afaceri de [25-45] milioane de euro – echivalentul a [2-5] % din cifra de afaceri din 2003 a societății – și număra [250-500] de salariați – echivalentul a [5-10] % din angajații societății. Uzina respectivă era implicată în proiectarea, dezvoltarea, producția și comercializarea de motoare electrice pentru mașini de spălat. Această vânzare a atras, așadar, reducerea prezenței societății pe piața de componente pentru mașini de spălat.

(83) Acceptând că această măsură constituie o măsură compensatorie, Comisia consideră că singură nu poate contrabalansa efectele nefavorabile ale ajutorului [în cauză]. Comisia remarcă, în special, că această măsură nu reduce prezența societății FagorBrandt pe piața electrocasnicelor mari […], care este principala piață pe care FagorBrandt va rămâne prezentă.”

48 Nota de subsol 33 din decizia atacată, la care se face trimitere în considerentul (83) al deciziei menționate, are următorul cuprins:

„Autoritățile franceze arată că activitatea Brandt Components permitea întreprinderii să beneficieze de o puternică integrare a producției de mașini de spălat rufe cu încărcare verticală, ceea ce reprezintă în mod istoric o poziție solidă a grupului FagorBrandt. Potrivit autorităților franceze, acest tip de integrare se adresează în mod special produselor novatoare sau care necesită o anumită pricepere și este practicat de actorii principali din sector (de exemplu, BSH sau Miele). Cu toate acestea, Comisia observă că, în afară de afirmațiile precedente, autoritățile franceze nu au adus argumente care să îi permită să stabilească dincolo de orice îndoială – și cu atât mai puțin să cuantifice acest efect – că cesiunea Brandt Components va limita capacitatea FagorBrandt de a produce mașini de spălat competitive și va reduce, astfel, prezența acestei societăți pe piața mașinilor de spălat. Comisia nu poate, așadar, să concluzioneze că cesiunea Brandt Components are un efect real asupra pieței de electrocasnice mari.”

49 Aşadar, pe de o parte, rezultă din considerentele (82) şi (83) ale deciziei atacate, precum şi din nota de subsol 33 din decizia menţionată că Comisia a apreciat că vânzarea Brandt Components putea fi considerată măsură compensatorie din moment ce nu era vorba nici despre o simplă „scoatere din contabilitate", nici despre „o încetare a activităţii" şi a „atras […] reducerea prezenţei societăţii pe piaţa de componente pentru maşini de spălat". Pe de altă parte, în acelaşi timp, Comisia a considerat că această măsură compensatorie nu reducea prezenţa FagorBrandt pe principala piaţă pe care acţiona această întreprindere, şi anume cea a electrocasnicelor mari, astfel încât măsura menţionată era, singură, insuficientă pentru a limita denaturarea concurenţei care rezulta din acordarea ajutorului în cauză.

50 Tribunalul consideră oportun să examineze, mai întâi, în raport cu constatările de la punctele 47-49 de mai sus, cea de a doua critică formulată de reclamante, potrivit căreia Comisia a considerat în mod greşit că vânzarea Brandt Components reprezenta o măsură compensatorie adecvată.

51 În primul rând, nu se contestă că vânzarea Brandt Components a avut loc în martie 2004 şi că Republica Franceză a notificat Comisiei ajutorul în cauză la 6 august 2007, ceea ce înseamnă aproape trei ani şi jumătate de la vânzarea menţionată. În această privinţă se poate arăta, aşadar, că, deşi, astfel cum subliniază Comisia, Republica Franceză considera că vânzarea Brandt Components era parte integrantă a planului de restructurare pe care l-a notificat Comisiei, această măsură, atunci când a fost adoptată în martie 2004, după cum arată reclamantele, nu avea ca obiect şi nu putea avea ca efect atenuarea denaturărilor concurenţei generate de acordarea ajutorului avut în vedere de Republica Franceză în notificarea din 6 august 2007.

52 În această privinţă, trebuie respins ca nefondat argumentul Comisiei, care este susţinută de FagorBrandt, potrivit căruia rezultă din Hotărârea Corsica Ferries France/Comisia, punctul 37 de mai sus (punctul 225) că o măsură compensatorie poate fi adoptată înainte de punerea în aplicare a unui plan de restructurare. Astfel, după cum în mod întemeiat arată reclamantele, deşi Tribunalul a considerat în hotărârea menţionată că o măsură compensatorie putea fi adoptată înainte de punerea în aplicare a unui plan de restructurare, acesta a ţinut cont de împrejurările specifice în care a fost adoptată măsura în cauză, cu aproape o lună înainte de adoptarea planului de restructurare menţionat, şi de faptul că a fost pusă în aplicare la aproape o lună după ce acest plan a fost notificat Comisiei. Împrejurările din cauză care au condus la pronunţarea acestei hotărâri nu sunt, prin urmare, comparabile cu cele din prezenta cauză, în care vânzarea Brandt Components a avut loc cu aproape trei ani şi jumătate înainte chiar ca ajutorul pentru restructurare, precum şi planul de restructurare a FagorBrandt să fie notificate Comisiei.

53 În al doilea rând, deşi nu se contestă că, astfel cum a arătat Comisia în considerentul (82) al deciziei atacate, vânzarea Brandt Components a avut ca efect reducerea prezenţei FagorBrandt pe piaţa componentelor pentru maşini de spălat, trebuie să se arate, în schimb, că nicio parte nu a susţinut sau nu a demonstrat în cadrul procedurii administrative ori în faţa Tribunalului că vânzarea menţionată a avut ca efect atenuarea, chiar minimă, a efectelor defavorabile care rezultă din ajutorul în cauză asupra concurenţei existente pe principala piaţă pe care acţiona FagorBrandt. Dimpotrivă, astfel cum rezultă în mod explicit din considerentul (83) şi din nota de subsol 33 din decizia atacată (a se vedea punctele 47 şi 48 de mai sus), Comisia a exclus faptul că vânzarea Brandt Components a avut un „efect real" asupra pieţei maşinilor de spălat, care face parte din sectorul electrocasnicelor mari, care este „principala piaţă" pe care acţiona FagorBrandt, potrivit Comisiei.

54 În al treilea rând, contrar aprecierii Comisiei cuprinse în considerentul (82) al deciziei atacate, faptul că vânzarea Brandt Components nu reprezenta nici o simplă scoatere din contabilitate, nici o încetare a activităţii nu însemna că era vorba în mod necesar de o măsură compensatorie de natură să reducă efectele negative asupra concurenţei generate de acordarea ajutorului în cauză. Astfel, din moment ce, astfel cum s-a constatat la punctele 52 şi 53 de mai sus, măsura menţionată nu avea ca obiect şi, în orice caz, nu avea ca efect limitarea efectelor negative ale acordării ajutorului în cauză asupra schimburilor comerciale şi asupra concurenţei, ea nu putea fi considerată în mod valabil măsură compensatorie.

55 În lumina considerațiilor expuse la punctele 51-54 de mai sus, trebuie să se constate că Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere atunci când a apreciat, în considerentul (83) al deciziei atacate, că vânzarea Brandt Components constituia o măsură compensatorie în sensul alineatelor (38)-(40) din liniile directoare. Prin urmare, trebuie să se examineze consecințele unei astfel de erori asupra temeiniciei analizei Comisiei potrivit căreia măsurile compensatorii adoptate în speță permiteau reducerea efectelor negative asupra concurenței care rezultau din acordarea ajutorului în cauză.

56 Mai întâi, trebuie să se arate că, în considerentul (94) al deciziei atacate, Comisia a apreciat după cum urmează:

„Măsurile compensatorii constau în sistarea pe o durată de cinci ani a comercializării anumitor aparate (de gătit, răcit și spălat vase) marca Vedette […] și cesiunea Brandt Components. Este vorba despre o reducere reală a prezenței [FagorBrandt] pe piață (adică deloc neglijabilă), dar de o amploare limitată. Această reducere este proporțională cu amploarea denaturării concurenței și schimburilor, astfel cum s-a analizat anterior.”

57 Comisia își încheie analiza în această privință, în considerentul (95) al deciziei atacate, astfel:

„În consecință, Comisia estimează că aceste măsuri [compensatorii] permit evitarea denaturărilor excesive ale concurenței, în sensul [alineatelor] (38)-(40) din liniile directoare […]”

58 În lumina celor ce precedă, trebuie să se constate că, în măsura în care, astfel cum s-a arătat la punctul 53 de mai sus, vânzarea Brandt Components nu avea niciun efect real asupra principalei piețe pe care opera FagorBrandt, concluzia Comisiei potrivit căreia, în esență, cumulul acestei măsuri compensatorii cu cea constând în stoparea comercializării anumitor produse timp de cinci ani sub marca Vedette permitea limitarea în mod proporțional a efectelor negative asupra concurenței generate de acordarea ajutorului în cauză este în mod obligatoriu eronată. Pe de o parte, trebuie să se sublinieze, în această privință, că în decizia atacată sau chiar în fața Tribunalului Comisia nu a considerat și nici nu a dovedit că adoptarea acestei ultime măsuri compensatorii era prin ea însăși suficientă pentru reducerea proporțională, potrivit cerințelor impuse de alineatele (38)-(40) din liniile directoare, a efectelor negative asupra concurenței rezultate din acordarea ajutorului în cauză. Pe de altă parte, în orice caz, nu este de competența Tribunalului, potrivit jurisprudenței menționate la punctul 42 de mai sus, să se substituie Comisiei, examinând aspectul dacă această ultimă măsură compensatorie era, prin ea însăși, suficientă pentru a limita efectele negative asupra concurenței care rezultau din acordarea ajutorului în cauză și identificând concluziile la care ar fi ajuns Comisia în urma examinării menționate.

59 În aceste condiții, fără a fi necesară pronunțarea asupra primeia și a celei de a treia critici din cadrul celui de al șaptelea aspect al primului motiv, trebuie să se admită a doua critică a aspectului menționat, astfel cum a fost formulată de reclamante, considerându-se că vânzarea Brandt Components nu constituie o măsură compensatorie adecvată.

60 Fără a aduce atingere concluziei care precedă, Tribunalul consideră oportun să examineze de asemenea, cu titlu neesențial, al treilea aspect al primului motiv invocat de reclamante.

Cu privire la al treilea aspect al primului motiv, referitor le neluarea în considerare a ajutoarelor anterioare acordate și nerecuperate

61 În cadrul celui de al treilea aspect al primului motiv, reclamantele formulează două critici principale, referitoare la o încălcare a alineatului (23) din liniile directoare, astfel cum a fost pus în aplicare de Comisie prin raportare la Hotărârea Deggendorf, punctul 10 de mai sus. Reclamantele susțin că nu a

fost examinat de Comisie efectul cumulat al ajutorului în cauză, în primul rând, cu ajutorul acordat în baza articolului 44 septies și, în al doilea rând, cu ajutorul incompatibil italian, aceste două ajutoare nefiind încă recuperate.

62 Comisia se opune acestor două critici.

63 Tribunalul va examina, cu titlu introductiv, a doua critică a reclamantelor, potrivit căreia Comisia nu a luat în considerare efectul cumulat al ajutorului în cauză cu ajutorul incompatibil italian.

64 Trebuie amintit, mai întâi, că, în Hotărârea Deggendorf, punctul 10 de mai sus, Curtea a statuat că Comisia nu depășește puterea de apreciere de care dispune atunci când, fiind sesizată cu un proiect de ajutor pe care un stat membru intenționează să îl acorde unei întreprinderi, adoptă o decizie prin care acest ajutor este declarat compatibil cu piața comună, dar sub rezerva rambursării prealabile de către întreprindere a unui ajutor existent ilegal, în temeiul efectului cumulat al ajutoarelor în discuție (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 8 septembrie 2009, AceaElectrabel/Comisia, T-303/05, nepublicată în Repertoriu, punctul 166 și jurisprudența citată).

65 În continuare, trebuie amintit că alineatul (23) din liniile directoare, în care Comisia face trimitere la Hotărârea Deggendorf, punctul 10 de mai sus, în nota de subsol 14, are următorul cuprins:

„În cazul în care, anterior, întreprinderii aflate în dificultate i s-a acordat un ajutor ilegal, cu privire la care Comisia adoptă o decizie negativă cu ordin de recuperare și în cazul în care nu a avut loc respectiva recuperare în conformitate cu articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [88 CE], evaluarea oricărui ajutor de salvare și restructurare care urmează să se acorde aceleiași întreprinderi va ține, în primul rând, seama de efectul cumulat al ajutorului vechi și al celui nou și, în al doilea rând, de faptul că ajutorul vechi nu a fost rambursat […]”

66 Pe de o parte, rezultă, prin urmare, din Hotărârea Deggendorf, punctul 10 de mai sus, precum și din alineatul (23) din liniile directoare că, în cadrul examinării compatibilității cu piața comună a unui ajutor pentru restructurare, Comisia trebuie să examineze, în principiu, efectul cumulat al acestui ajutor cu eventuale ajutoare anterioare care nu au fost încă recuperate. O astfel de examinare se justifică din cauză că avantajele conferite prin acordarea de ajutoare anterioare incompatibile care nu au fost încă recuperate continuă să își producă efectele asupra concurenței.

67 Pe de altă parte, Comisia, în cazul în care condiționează acordarea ajutorului avut în vedere de recuperarea prealabilă a unuia sau mai multor ajutoare anterioare, nu este obligată să examineze efectul cumulat al acestor ajutoare asupra concurenței. O astfel de condiție permite să se evite ca avantajul conferit de ajutorul avut în vedere să se cumuleze cu cel conferit de ajutoarele anterioare, deoarece efectele negative asupra concurenței care rezultă din acordarea ajutoarelor anterioare au fost anulate de recuperarea cuantumului lor, împreună cu dobânzile aferente. Astfel, potrivit jurisprudenței, recuperarea unui ajutor împreună cu dobânzile aferente permite anularea avantajului nejustificat constând în neplata dobânzilor aferente cuantumului în cauză al ajutorului compatibil pe care beneficiarul le-ar fi achitat dacă ar fi trebuit să împrumute această sumă pe piață în așteptarea deciziei Comisiei, precum și pentru îmbunătățirea poziției sale concurențiale în raport cu ceilalți operatori de pe piață pe durata nelegalității (Hotărârea Curții din 12 februarie 2008, CELF și ministre de la Culture et de la Communication, C-199/06, Rep., p. I-469, punctul 51).

68 În speță, trebuie să se arate după ce a constatat, în considerentul (48) al deciziei atacate, că „niciun element nu p[ărea] să se opună aplicării abordării [rezultate din Hotărârea] Deggendorf, și anume de a considera ajutor[ul în cauză] compatibil, cu condiția ca plata acestuia să fie suspendată până la

recuperarea ajutorului acordat în baza articolului 44 septies", Comisia a apreciat, în considerentul (50) al deciziei menționate, după cum urmează:

„[…] Punctul 23 din orientări […] obligă Comisia, în cadrul examinării unui ajutor de restructurare, «să ia în considerare, în primul rând, efectul cumulat al ajutorului anterior și al celui nou și, în al doilea rând, faptul că ajutorul anterior nu a fost rambursat». Astfel cum se arată la nota de subsol [14] din orientările privind restructurarea, această dispoziție se bazează pe Hotărârea Deggendorf […]. În cazul de față, Franța s-a angajat să recupereze ajutorul acordat în baza articolului 44 septies înainte de a proceda la plata noului ajutor. În prezenta decizie, Comisia are obligația, în virtutea [Hotărârii] Deggendorf […], să transforme acest angajament în condiție de compatibilitate a ajutorului notificat. În acest mod, Comisia se asigură că nu există un cumul între ajutorul anterior și noul ajutor și că ajutorul anterior este rambursat. Astfel, nu va mai fi necesar să se țină seama de efectul cumulat al ajutoarelor și nici de lipsa rambursării în restul evaluării noului ajutor."

69 În acest cadru, în ceea ce privește în special ajutorul incompatibil italian, trebuie să se arate, în primul rând, că nu se contestă că, astfel cum rezultă, în esență, din considerentul (61) al deciziei atacate, filiala italiană a FagorBrandt trebuia să plătească la data adoptării deciziei atacate o parte din ajutorul menționat, în valoare de mai puțin de un milion de euro.

70 În al doilea rând, trebuie să se constate, astfel cum rezultă din considerentul (50) al deciziei atacate expus la punctul 68 de mai sus, pe de o parte, spre deosebire de ajutorul acordat în baza articolului 44 septies, că Comisia nu a condiționat în decizia atacată acordarea ajutorului în cauză de rambursarea prealabilă a ajutorului incompatibil italian. Pe de altă parte, rezultă din decizia atacată că Comisia nu a luat în considerare efectul cumulat asupra concurenței al avantajului menționat cu cel care rezultă din acordarea ajutorului în cauză. Astfel, la punctul „6.6 Prevenirea oricărei denaturări excesive a concurenței" din decizia atacată și, în special, în considerentul (76) al deciziei menționate, Comisia nu a efectuat nicio altă examinare decât cea a elementelor care „tind să limiteze consecințele negative ale denaturări[i] concurenței", generate de acordarea numai a ajutorului în cauză. În plus, trebuie să se arate că măsurile compensatorii în raport cu care a condiționat compatibilitatea ajutorului în cauză cu piața comună, astfel cum rezultă din considerentul (94) al deciziei atacate, sunt legate de denaturarea concurenței generată de acordarea numai a acestui ajutor, fără a fi luat în considerare efectul cumulat al acestuia cu ajutorul incompatibil italian.

71 Întrucât Comisia nu a condiționat acordarea ajutorului în cauză de recuperarea ajutorului incompatibil italian, ar fi trebuit atunci în mod necesar să examineze efectul cumulat al acestor două ajutoare, ceea ce a omis să facă în speță. Această constatare este valabilă chiar în ipoteza în care, astfel cum a apreciat Comisia, în esență, în considerentul (31) al deciziei de inițiere a procedurii și după cum a susținut în ședință, la fel ca Republica Franceză și ca FagorBrandt, ar trebui să se considere că nu îi era permis, în temeiul Hotărârii Deggendorf, punctul 10 de mai sus, să condiționeze acordarea ajutorului în cauză de către Republica Franceză de recuperarea prealabilă a ajutorului incompatibil italian de către Republica Italiană.

72 În lumina celor ce precedă, trebuie să se constate, prin urmare, că Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere în cadrul examinării în speță a denaturării concurenței.

73 Argumentele invocate de Comisie, precum și de FagorBrandt și de Republica Franceză în această privință nu repun în discuție această concluzie.

74 În primul rând, în ceea ce privește argumentul formulat de Comisie în înscrisurile sale și ca răspuns la întrebările Tribunalului adresate în ședință, potrivit căruia a examinat incidența rambursării cuantumului respectiv asupra viabilității restructurării, un astfel de argument trebuie respins ca inoperant. Astfel, faptul că, în considerentul (61) al deciziei atacate, Comisia a constatat că, potrivit autorităților franceze, rambursarea ajutorului menționat „nu ar [fi] trebui[t] să afecteze situația

financiară a grupului" este distinct și fără influență asupra examinării pe care Comisia ar fi trebuit să o realizeze, pe de altă parte, cu privire la efectul cumulat al ajutoarelor în discuție asupra concurenței, precum și asupra măsurilor compensatorii care trebuiau adoptate în consecință.

75 În al doilea rând, deși Comisia susține în înscrisurile sale că „veritabilul efect economic al [ajutorului incompatibil italian] era minim", un astfel de argument nu poate justifica totuși neluarea în considerare a efectului cumulat al ajutorului în cauză cu ajutorul incompatibil italian.

76 Astfel, deși, după cum rezultă din jurisprudența menționată la punctul 37 de mai sus, Comisia dispune de o largă putere de apreciere în cadrul examinării compatibilității unui ajutor pentru restructurare cu piața comună, faptul că suma care rămâne de rambursat dintr-un ajutor anterior este proporțional puțin importantă în raport cu ajutorul avut în vedere nu scutește Comisia de efectuarea analizei efectului cumulat al celor două ajutoare asupra concurenței, în conformitate cu Hotărârea Deggendorf, punctul 10 de mai sus. În această privință, trebuie amintit că nu este de competența Tribunalului, potrivit jurisprudenței menționate la punctul 42 de mai sus, să efectueze o astfel de examinare și să identifice concluziile la care ar fi trebuit să ajungă Comisia.

77 Prin urmare, trebuie primită a doua critică din cadrul celui de al treilea aspect al primului motiv, fără a fi necesar să se examineze prima critică din cadrul motivului menționat.

78 Așadar, se impune anularea deciziei atacate fără a fi necesară pronunțarea cu privire la celelalte șase aspecte ale primului motiv, nici cu privire la al doilea motiv, în special cu privire la primul aspect al acestui ultim motiv, întemeiat pe lipsa de motivare a deciziei atacate în privința existenței unei supracapacități structurale pe piață (a se vedea punctul 33 de mai sus).

Cu privire la cererile de măsuri de organizare a procedurii

79 Astfel cum s-a arătat la punctele 17 și 19 de mai sus, reclamantele au solicitat Tribunalului să dispună furnizarea de către Comisie, care s-a opus, a anumitor documente sau categorii de documente, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii.

80 Or, în măsura în care, astfel cum s-a concluzionat la punctul 78 de mai sus, decizia atacată trebuie anulată fără a fi necesar să se analizeze temeinicia cererilor de măsuri de organizare a procedurii formulate de reclamante, nu este necesară pronunțarea asupra cererilor menționate, care au rămas fără obiect.

Cu privire la cheltuielile de judecată

81 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Pe de altă parte, potrivit articolului 87 alineatul (4) primul și al treilea paragraf din Regulamentul de procedură, pe de o parte, statele membre și instituțiile care intervin în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată și, pe de altă parte, Tribunalul poate dispune ca un intervenient, altul decât statele membre, statele părți la Acordul privind Spațiul Economic European (SEE), instituțiile și Autoritatea de Supraveghere a Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS), să suporte propriile cheltuieli de judecată.

82 Întrucât Comisia a căzut în pretenții, se impune ca, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, să fie obligată să suporte și cheltuielile de judecată efectuate de reclamante, conform concluziilor acestora din urmă.

83 Republica Franceză și FagorBrandt, care nu a depus memorii, suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a patra)

declară și hotărăște:

1) Anulează Decizia 2009/485/CE a Comisiei din 21 octombrie 2008 privind ajutorul de stat C 44/07 (ex N 460/07) pe care Franța intenționează să îl pună în aplicare în favoarea societății FagorBrandt.

2) Comisia Europeană suportă, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, cheltuielile de judecată efectuate de Electrolux AB și de Whirlpool Europe BV.

3) Republica Franceză și Fagor France SA suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 14 februarie 2012.

Semnături